

A LADÁNYI ESET

A magyar nemzet életében többször is adódott olyan nagy történelmi lehetőség, hogy mindazokat a történelmi tragédiák ejtette csorbákat, amelyeket gyakran önhibáján kívül elszenvedett, kiköszörülje. Sajnos az esetek többségében a hibák kijavítása a legjobb szándék mellett sem sikerült. Íme, egy eset.

Jászladányban gyűjtöttem az 1990-es évek közepe táján. Akkoriban kapták meg az emberek a kárpótlási jegyeket a téeszbe bevitt földjeik, állataik után. Bármiről kezdtünk beszélgetni, adatközlőim minden lehetőséget megragadtak, hogy ezzel kapcsolatban kifejtsék véleményüket, meghányjuk-vessük a számukra fontos kérdést. Általános volt az elégedetlenség, s az abban való egyesség, hogy ez valóban csak **kárpótlás**; épp, hogy enyhít utólag valamit az egykor elszenvedett kár mértékén. A kapott összeg messze nem ellenértéke a bevitt javaknak, de ez – ha akkori valós értékének megfelelő összeget kapnának is – messze van a tényleges kártérítéstől. A téeszbe kényszerítés működő gazdaságokat, kiépült piacokat, emberi kapcsolatokat, egy jól működő életformát tört szét, ami visszahozhatatlan. A kapott pénz (kárpótlási jegyen) pedig messze nem elegendő arra, hogy abból egy új gazdaságot építsenek fel, korszerű eszközöket szerezzenek be, állatokat vásároljanak... S erő sincs már: a család fiataljai szétszéledtek, másutt dolgoznak, hivatalokban, gyárakban dolgoznak, s remény sincs arra, hogy visszatérjenek a mezőgazdaságba...

Mivel mindenütt elém borították régóta cipelt zsákjuknak ezt a félig fájó, félig örömteli halmazát, azt firtatták, hogy mi várható még, másutt hogyan fogadták az új világnak eme egyik első intézkedését, szembe ötlő volt, hogy egy egykor jómódú család magánosan élő öreg párja még csak nem is érintette ezt a témát. Magam hoztam elő hát a kárpótlás ügyét: mennyit kaptak, meg vannak-e vele elégedve, mire fordították, hogyan vélekednek az egészről...? Erre mind a ketten vidáman felnevettek, s egymást kapacitálták, hogy mondja el ő, hogy mi történt, hogy jártak a kárpótlási jeggyel.

A redemptus ivadék házaspár éppen abban a korban kötött házasságot, amikor a padlás seprés és kulákozás tetőpontján volt. Kulák szüleiket bekényszerítették a közösbe, s rájuk a szép házon, portán kívül más nem maradt. Most a bevitt szép gazdaság, jelentős értékű

Kárpótlás

Írta: Szabó László

2011. június 27. hétfő, 09:16 - Módosítás: 2011. július 04. hétfő, 15:36

állatállomány és szerszámok fejében vagy 30 ezer Ft. értékű kárpótlási jegyet kaptak. Ebből egy gazdag ebédet főztek, s a többit a nagyközségnek adományozták útépítésre.

Hogy miért erre?

A gazda túl a hetvenen szívével is bajlódott. Gyógyszereket szedett, s a hirtelen időváltozásokat is megérezte. Egy esős, sáros novemberi éjszakán olyan rosszul lett, hogy ki kellett hívni a mentőket. Portájuk ugyan a város közepében van a fő utcával párhuzamos utcában, ami azonban nincs lekövezve, aszfaltozva. A napok óta tartó eső az utat járhatatlanná tette. A mentő behajtott ugyan a ház elé, a beteget ellátták, betették hordágyon a kocsiba szívinfarktus gyanúval, de kimenni már nem tudtak. A forgó kerék beásta magát a sárba és az alja is fennakadt. A mentősök az ébredező utcát fellármázták, s a markos férfierőt kiugrasztották az ágyból, hogy segítsenek kiszabadítani a mentő kocsit. Sikerült. A kocsiba visszaülő hálálkodó mentősök megdöbbenve látták, hogy infarktusos betegük hordágy üres. Ijedten ugranak ki, hogy hol lehet? A beteg éppen akkor készült visszaszállni a mentőbe, mert látván a bajt maga is kiszállt és segített tolni azt a fránya járművet.

Gondolta a kárpótolt gazda: egy kapubejárónyi útra elegendő talán egykori gazdasága...

Szolnok, 2011. június 23.